МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Ірина ЛОМАЧИНСЬКА
«_09_» ___вересня___ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Вітчизняне та англомовне літературне країнознавство»

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія
Спеціалізація:	В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Освітньо-професійна програма:	«Переклад з англійської мови та другої іноземної українською»

ОНУ
2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Вітчизняне та англомовне літературне країнознавство». Одеса: ОНУ, 2026. – 19 с.

Розробник: Леся ВОЙТЕНКО, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри зарубіжної літератури.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри зарубіжної літератури
Протокол № 1 від «25» серпня 2026 р.
Завідувач кафедри _____ (Леся ВОЙТЕНКО)
(підпис)

Погоджено із гарантом ОПП «Переклад з англійської мови та другої іноземної українською»
Гарант ОПП _____ (Анжела БОЛДИРЕВА)
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології
Протокол № 1 від «25» серпня 2026 р.
Голова НМК _____ (Олена ГРИГОРОВИЧ)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури
Протокол № ____ від «____» _____ 20___ р.
Завідувач кафедри _____ (Леся ВОЙТЕНКО)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури
Протокол № ____ від «____» _____ 20___ р.
Завідувач кафедри _____ (Леся ВОЙТЕНКО)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>очна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="15">Загальна кількість:
кредитів – 3
годин – 90
змістових модулів – 1</td><td rowspan="15">Галузь знань
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність
В11 Філологія

Спеціалізація
В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

ОПП
«Переклад з англійської мови та другої іноземної українською»

Рівень вищої освіти:
другий (магістерський)</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>80 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма підсумкового контролю: іспит</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомити здобувачів вищої освіти з новітнім літературним процесом в Україні та англомовних країнах кінця ХХ – початку ХХІ ст., систематизувати матеріал, який є новим для наукового осмислення, виявити та витлумачити особливості новітніх літературознавчих понять і напрямів на матеріалі творів сучасних вітчизняних та англомовних авторів.

Дисципліна належить до циклу літературознавчих дисциплін і передбачає знання літературного матеріалу, ознайомлення з філософськими, культурологічними та естетичними теоріями сучасності. Вона спрямована на формування загальних і фахових компетентностей здобувачів, поглиблення їхньої теоретичної бази, вироблення навичок літературознавчого аналізу різножанрових текстів та компаративістських умінь.

Завдання навчальної дисципліни:

– ознайомлення здобувачів з теоретичними засадами курсу;

– аналіз художніх засобів і прийомів створення образів, композиційних і сюжетних форм організації тексту;

– вироблення практичних навичок аналізу художніх текстів;

– формування вміння визначати метод і літературний напрям твору.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

інтегральної: здатність розв’язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі

професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

а) загальних (ЗК):

ЗК 1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13 Здатність відповідально взаємодіяти в умовах соціального та культурного розмаїття, враховуючи комунікативні норми, принципи інклюзивності та чутливі контексти спілкування.

ЗК 14 Здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності в навчальній, науковій і професійній діяльності, зокрема під час використання джерел, даних, цифрових технологій і засобів штучного інтелекту, усвідомлюючи етичну відповідальність за достовірність, авторство та вплив результатів досліджень.

б) фахових (ФК):

ФК 3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 8 Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12 Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 19 Виконувати мовно-культурне посередництво між лінгвокультурами країн, мова яких вивчалася, і лінгвокультурою свого народу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

– художні тексти сучасних авторів України, Великої Британії, США, Канади та інших англомовних країн, передбачені програмою;

– основні тенденції розвитку літературного процесу кінця XX – початку XXI ст. в Україні та англомовних країнах;

– зміст понять «новітня література», «постмодернізм», «метамодернізм», «мультикультуралізм», «антиутопія», «наративна ідентичність»;

– сучасні літературні школи та напрями, концепції інтерпретації та аналізу художніх текстів;

вміти:

– аналізувати художні твори в загальнолітературному контексті України, країн Європи та США;

– окреслювати творчий шлях письменника і визначати місце твору, що вивчався, у його доробку;

– характеризувати загальні закономірності розвитку літератури та мистецтва в означений період;

– вільно оперувати основними теоретичними поняттями та спеціальною літературознавчою термінологією;

– здійснювати типологічні зіставлення літературних творів різних авторів;

бути здатним:

– здійснювати компаративний аналіз творів вітчизняної та англомовної літератури з урахуванням їхнього історико-культурного та країнознавчого контексту;

– інтерпретувати культурно марковані елементи художнього тексту (реалії, алюзії, інтертекстуальні зв'язки) з огляду на завдання мовно-культурного посередництва та перекладу;

– аргументовано представляти результати власного літературознавчого аналізу державною та іноземною мовами;

– дотримуватися принципів академічної доброчесності під час роботи з джерелами та цифровими інструментами.

Опанування цієї навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, що проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 та визначені Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, зокрема:

Ціль 4: забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;

Ціль 5: забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат;

Ціль 10: скорочення нерівності;

Ціль 16: сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Англомовна та українська література періоду мистецького переорієнтування кінця XX – початку XXI ст.

Тема 1. Загальна характеристика літературного процесу II половини і кінця XX ст.

Провідні напрями і течії в літературі означеного періоду. Сутність поняття «новітня література». Сутність термінів «постмодернізм» і «метамодернізм» у літературознавстві, їхні відмінні характеристики. Особливості появи постмодернізму в Україні, літературні угруповання 90-х років XX століття.

Тема 2. Новітня література англомовних країн.

Проблема пам’яті в романі Дж. Барнса «Відчуття закінчення». Пам’ять як об’єкт дослідження в новітній англійській літературі XXI століття. Проблема «свого – чужого» у творчості Ю. Андруховича.

Тема 3. Антиутопія як метажанр в англійській літературі XXI століття.

Естетичні погляди К. Ішігуро та його місце в сучасному літературному процесі. Футуристична модель світу в романі К. Ішігуро «Клара і Сонце». Національно-прогностичний характер української антиутопії XXI століття: «Час смертохристів» Ю. Щербака та «Червона зона» А. Чапая.

Тема 4. Феномен «Brexit» у творчості Алі Сміт.

Гендерний дискурс у літературознавстві. Феномен наративної ідентичності та його втілення в «Сезонному квартеті» Алі Сміт. Художня своєрідність роману «Осінь». Тема Майдану та революції в сучасній українській прозі.

Тема 5. Особливості сучасної американської літератури кінця XX – початку XXI століття.

Ч. Паланік як представник покоління Х. Проблема особистості в романі «Бійцівський клуб». Конфлікт архаїчного та сучасного світоглядів, проблема консюмеризму в романі. «Інтернат» С. Жадана як зразок новітнього психологічного роману про відірваність людини від своєї країни.

Тема 6. Загальне поняття про мультикультуралізм.

Мультикультуралізм як культурно-історичне та літературне явище, як відгук на глобалізаційні процеси в Європі та Америці. Роман В’єт Тан Нгуена «Симпатик» як зразок іммігрантської історії; питання культурної міграції та ідентичності як провідні в романі. «Дзвінка. Українка, народжена в СРСР» Н. Кур’яти як роман про ідентичність і шлях до себе.

Тема 7. Дискурс дитинства та материнства в романі Селесте Інг «Повсюди жевріють пожежі».

Фрейдистська теорія та її прояви у творі. Поняття патріархальності та фемінізму в сучасному американському світі, їх відтворення в романі. Проблема стосунків поколінь, «голоси» в романі. Чорний гумор і прояви фемінізму в п'єсі Н. Ворожбит «Погані дороги».

Тема 8. Особливості та новаторство канадської новітньої літератури.

Сучасна антиутопія: жанрова трансформація класичної утопії, її жанрові модифікації. Жіноча антиутопія. Проблематика, композиція, образна система роману М. Етвуд «Оповідь служниці». Біблійні алюзії в романі. «Дім солі» С. Тараторіної як зразок феміністичної української антиутопії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Англомовна та українська література періоду мистецького переорієнтування кінця ХХ – початку ХХІ ст.										
Тема 1. Загальна характеристика літературного процесу ІІ половини і кінця ХХ ст.	10	2			8	12	2			10
Тема 2. Новітня література англомовних країн.	12	2	2		8	12		2		10
Тема 3. Антиутопія як метажанр в англійській літературі ХХІ століття.	12	2	2		8	10				10
Тема 4. Феномен «Brexit» у творчості Алі Сміт.	12	2	2		8	12	2			10
Тема 5. Особливості сучасної американської літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття.	12	2	2		8	12	2			10
Тема 6. Загальне поняття про мультикультуралізм.	12	2	2		8	10				10
Тема 7. Дискурс дитинства та материнства в романі Селесте Інг «Повсюди жевріють пожежі».	10	2	2		6	12		2		10

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 8. Особливості та новаторство канадської новітньої літератури.	10	2	2		6	10				10
Разом за змістовим модулем 1	90	16	14		60	90	6	4		80
Усього годин	**90**	**16**	**14**		**60**	**90**	**6**	**4**		**80**

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми / види занять	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	Проблема пам’яті в романі Дж. Барнса «Відчуття закінчення». Проблема «свого – чужого» у творчості Ю. Андруховича (до теми 2)	2	2
2	Футуристична модель світу в романі К. Ішігуро «Клара і Сонце». Українська антиутопія XXI ст.: «Час смертохристів» Ю. Щербака, «Червона зона» А. Чапая (до теми 3)	2	
3	Наративна ідентичність у романі Алі Сміт «Осінь». Тема Майдану та революції в сучасній українській прозі (до теми 4)	2	
4	Проблема особистості та консюмеризму в романі Ч. Паланіка «Бійцівський клуб». «Інтернат» С. Жадана (до теми 5)	2	
5	Культурна міграція та ідентичність у романі В’єт Тан Нгуена «Симпатик». «Дзвінка. Українка, народжена в СРСР» Н. Кур’яти (до теми 6)	2	
6	Дискурс дитинства та материнства в романі Селесте Інг «Повсюди жевріють пожежі». Прояви фемінізму в п’єсі Н. Ворожбит «Погані дороги» (до теми 7)	2	2
7	Жіноча антиутопія: роман М. Етвуд «Оповідь служниці» та «Дім солі» С. Тараторіної (до теми 8)	2	
Усього годин		**14**	**4**

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Англомовна та українська література періоду мистецького переорієнтування кінця XX – початку XXI ст.			
1	**Тема 1.** Скласти порівняльну таблицю характерних особливостей новітньої української та англійської літератури. Підготувати презентацію.	8	10
2	**Тема 2.** Створити цитатну характеристику основних персонажів роману Дж. Барнса «Відчуття закінчення» (письмове завдання).	8	10
3	**Тема 3.** Проблема антиутопії, жанрові трансформації антиутопії в сучасному літературознавстві. Підготувати реферат.	8	10
4	**Тема 4.** Поняття ідентичності в психології та літературознавстві, види ідентичності. Підготувати презентацію.	8	10
5	**Тема 5.** Консюмеризм і криза маскулінної культури. Підготувати цитатну характеристику на основі відомих філософських та літературознавчих праць з цього питання.	8	10
6	**Тема 6.** Мультикультуралізм, види мультикультуралізму в українській літературі. Підготувати повідомлення.	8	10
7	**Тема 7.** Тема війни в українській та американській новітній літературі. Скласти порівняльну таблицю текстів та авторів.	6	10
8	**Тема 8.** Особливості феміністичної антиутопії. Підготувати повідомлення.	6	10
Усього годин		**60**	**80**

Визнання результатів, отриманих в системі неформальної/інформальної освіти

В рамках опанування цієї навчальної дисципліни здобувач може пройти освітні або професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси на масових платформах чи у системі громадянської освіти.

Орієнтовний перелік курсів, які дотичні змісту цієї навчальної дисципліни:

Назва освітньої платформи	Назва курсу	Посилання
edX (HarvardX)	Modern Masterpieces of World Literature	https://www.edx.org/learn/literature/harvard-university-modern-masterpieces-of-world-literature
Coursera (Wesleyan University)	The Modern and the Postmodern (Part 1)	https://www.coursera.org/learn/modern-postmodern-1
Open Yale Courses	The American Novel Since 1945	https://oyc.yale.edu/english/engl-291
Prometheus	Осмислені й переосмислені	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osmysleni-ta-pereosmysleni/

Здобувач має право також обрати самостійно освітню платформу та курс, які відповідають змісту цієї навчальної дисципліни.

Результати, отримані в системі неформальної/інформальної освіти, засвідчуються відповідним сертифікатом, де вказуються обсяг годин (або

кількість кредитів ЄКТС) та здобуті компетентності та результати навчання. Такі результати можуть бути зараховані як результати поточного, періодичного або підсумкового контролю за цією навчальною дисципліною за процедурами, визначеними «Положенням про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж ОНУ імені І. І. Мечникова»:
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

– **словесні методи:** лекція, пояснення, бесіда, дискусія;

– **наочні методи:** ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація результатів самостійної роботи (презентації, порівняльні таблиці);

– **практичні методи:** постановка й обговорення проблемних питань, літературознавчий і компаративний аналіз художніх текстів, робота з основною і додатковою літературою, робота в мережі Інтернет із цифровими інструментами та електронними бібліотеками, виконання самостійних завдань.

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т. ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: оцінювання усних відповідей під час практичних занять, оцінювання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання (за кожною з тем 1–8).

Періодичний контроль: комплексне контрольне завдання (письмова робота) за результатами змістового модуля 1.

Підсумковий контроль: іспит в усній формі за екзаменаційними білетами, кожен з яких містить два теоретичні питання.

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид контролю	Кількість балів
Усні відповіді на практичних заняттях та виконання завдань самостійної роботи (за кожною з тем 1–8)	Від 0 до 5 балів за тему (разом до 40 балів)
Комплексне контрольне завдання за змістовим модулем 1	Від 0 до 20 балів
Іспит (два теоретичні питання)	Від 0 до 40 балів (від 0 до 20 балів за кожне питання)

Вид контролю	Бали	Критерії
Усні відповіді на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи (за тему)	5	Вільне й глибоко аргументоване висвітлення матеріалу; точне знання історико-культурного контексту, літературного канону та ключових текстів зарубіжної й української літератури; самостійні та обґрунтовані порівняльно-країнознавчі спостереження; вільне володіння літературознавчою термінологією; активна й змістовна участь в обговоренні; завдання самостійної роботи виконано повністю.
	4	Послідовне й логічне висвітлення теми; належне знання історико-культурного контексту та текстів; поодинокі неточності у трактуванні окремих явищ чи термінів, які не впливають на загальну повноту відповіді; порівняльний аналіз виконано без достатньої глибини.
	3	Загалом правильне, але схематичне висвітлення матеріалу з помітними прогалинами; фрагментарне знання окремих текстів і контексту; порівняльно-країнознавчі паралелі проведено поверхово.
	2	Слабке знання матеріалу; відповідь фрагментарна, із суттєвими помилками в датах, іменах, назвах творів чи культурно-історичних фактах; порівняльне осмислення практично відсутнє.
	1	Неспроможність розкрити тему; грубі помилки у знанні текстів, авторів та історико-культурного контексту; завдання самостійної роботи виконано частково.
	0	Відповідь відсутня, завдання самостійної роботи не виконано або виявлено плагіат.
Комплексне контрольне завдання за змістовим модулем 1	18–20	Роботу виконано самостійно, вчасно та на високому професійному рівні; глибокий і всебічний аналіз літературного твору чи явища в культурно-історичному та країнознавчому контексті; чітка структура, послідовна аргументація, коректне оформлення покликань.
	15–17	Роботу виконано повністю й самостійно; аналіз змістовний та обґрунтований, проте місцями недостатньо глибокий; наявні поодинокі фактичні, стилістичні чи оформлювальні неточності.
	12–14	Завдання виконано в цілому правильно, але аналіз має поверховий характер; трапляються помилки у трактуванні тексту чи його країнознавчого контексту; оформлення потребує доопрацювання.
	7–11	Роботу виконано частково; аналіз фрагментарний, наявні суттєві фактичні помилки та ознаки переказу замість аналізу; порушено логіку викладу.
	0–6	Робота містить грубі помилки в розумінні тексту й контексту, самостійне аналітичне осмислення відсутнє; роботу не подано або виявлено плагіат.
Іспит (за кожне з двох питань білета)	18–20	Вичерпна, логічна й аргументована відповідь; глибоке знання художніх текстів, історико-культурного контексту та літературознавчих концепцій; вільне володіння термінологією; самостійні порівняльні висновки.
	15–17	Повна й послідовна відповідь з поодинокими неточностями у трактуванні окремих явищ чи термінів; порівняльний аналіз недостатньо глибокий.

Вид контролю	Бали	Критерії
	12–14	Відповідь загалом правильна, але схематична, з прогалинами у знанні окремих текстів або культурно-історичних реалій.
	7–11	Фрагментарна відповідь із суттєвими помилками в іменах, назвах творів, датах чи фактах; аналіз фактично відсутній.
	0–6	Питання не розкрито або відповідь відсутня; грубі помилки у знанні програмового матеріалу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за відповідною темою у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: під час опанування навчальної дисципліни категорично не припускаються будь-які види порушень академічної доброчесності з боку як здобувачів вищої освіти, так і викладача. У разі виявлення та фіксації будь-якого виду порушення академічної доброчесності до порушника будуть застосовані санкції, передбачені Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту» та внутрішніми нормативними документами Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Політика щодо використання штучного інтелекту: в ході опанування цієї навчальної дисципліни забороняється оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної та навчальної діяльності, якщо це не дозволено умовами навчального завдання, а сам цей факт не зазначено в навчальному завданні чи супровідних матеріалах до нього. Під час проходження підсумкового оцінювання використання ресурсів штучного інтелекту забороняється.

11. Питання до підсумкового контролю

1. Основні риси і напрями розвитку літературного процесу Британії кінця XX – початку XXI ст.
2. Постмодернізм в англійській літературі кінця XX – першої половини XXI ст.: основні поняття та постаті.
3. Творчий доробок Дж. Барнса. Поетикальні особливості роману «Відчуття закінчення».
4. Пам'ять і час у романі Дж. Барнса «Відчуття закінчення».
5. Новаторство Ієна Мак'юена в сучасній англійській літературі. Своєрідність жанрової природи роману «Уроки».
6. Метамодернізм у романі Алі Сміт «Осінь».
7. «Brexit» та його прояви в романі Алі Сміт «Осінь».
8. Мультикультуралізм як культурно-історичне явище в Британії XXI століття.
9. Культурно-естетичні погляди Кадзуо Ішігуро. Футуристична модель світу в романі «Клара і Сонце».
10. Проблематика та система персонажів роману К. Ішігуро «Клара і Сонце».
11. Основні тенденції розвитку літератури США кінця XX – початку XXI століття.

12. Поняття про «масову літературу» як культуру споживання.
13. Мультикультурна складова американської літератури: «індіанське відродження», афроамериканська проза: основні поняття та представники.
14. «Магічний реалізм» Т. Моррісон, проблематика роману «Улюбленица».
15. Поняття про постколоніальний роман: історичні та культурні підвалини формування.
16. Американський постмодернізм: хронологічні межі, теоретичні підходи, основні постаті.
17. Поняття ідентичності у творчості американсько-українських письменників (А. Мельничук, М. Мейджер).
18. Види ідентичності та їхні прояви у творчості А. Мельничука.
19. Поняття консюмеризму, симулякра. Проблема споживацтва та її відображення в американській літературі.
20. Проблеми суспільства споживання в романі Ч. Паланіка «Бійцівський клуб».
21. Гендерна проблематика в романі Ч. Паланіка «Бійцівський клуб».
22. Роман «Симпатик» В'єт Тан Нгуена як зразок іммігрантської історії.
23. Питання культурної міграції в романі «Симпатик» В'єт Тан Нгуена.
24. Проблеми формування і розвитку «нової» канадської літератури. Поняття про дистопію.
25. Творчість Маргарет Етвуд, проблематика та антиутопічність роману «Оповідь служниці».
26. Тема материнства і дитинства в романі Селесте Інг «Повсюди жевріють пожежі».
27. «Дзвінка. Українка, народжена в СРСР» Н. Кур'яти як український роман про ідентичність.
28. Прояви фемінізму в п'єсі Н. Ворожбит «Погані дороги».
29. Феміністична антиутопія «Дім солі» С. Тараторіної та історичний підтекст роману.
30. «Свій – чужий» як постмодерністська риса творів Ю. Андруховича.

Приклад екзаменаційного білета

1. Основні риси і напрями розвитку літературного процесу Британії кінця XX – початку XXI ст.
2. Прояви фемінізму в п'єсі Н. Ворожбит «Погані дороги».

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та періодичний контроль									Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1										
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	ККЗ за ЗМ 1		
5	5	5	5	5	5	5	5	20	40	**100**

Т1, Т2 ... Т8 – теми; ККЗ – комплексне контрольне завдання.

Сума балів = (Т1 + Т2 + … + Т8) + ККЗ + іспит = 40 + 20 + 40 = 100 балів.

Примітка: за кожну тему здобувач може отримати до 5 балів за усні відповіді на практичних заняттях та/або виконання завдань самостійної роботи (для теми 1 – за виконання завдання самостійної роботи). Комплексне контрольне завдання за змістовим модулем 1 виконується письмово після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	**A**	відмінно	зараховано
85–89	**B**	добре	
75–84	**C**		
70–74	**D**	задовільно	
60–69	**E**		
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання для загальної оцінки за навчальною дисципліною

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
90–100 / відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи основну та додаткову літературу; знає художні тексти, передбачені програмою, та їхній історико-культурний контекст; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; вільно оперує літературознавчою термінологією.	глибоко та всебічно аналізує художні тексти на рівні проблематики, поетики та країнознавчого контексту; аргументовано здійснює порівняльний аналіз творів вітчизняних та англомовних авторів; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань самостійної роботи.
75–89 / добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; при висвітленні деяких питань бракує глибини та аргументації; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно виконує більшість практичних завдань; має стійкі навички аналізу художнього тексту та зіставлення творів, проте порівняльні висновки не завжди достатньо обґрунтовані.

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
60–74 / задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може застосовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички аналізу художнього тексту; правильно виконує близько половини практичних завдань; аналіз часто підмінює переказом.
35–59 / незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє виконувати найпростіші операції аналізу і синтезу; під час відповіді допускає суттєві помилки.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; правильно виконує окремі практичні завдання лише за допомогою викладача; відсутні сформовані уміння та навички.
0–34 / незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом.	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Примітка: максимальна кількість балів за кожною темою вказана в п. 12.

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Вітчизняне та англомовне літературне країнознавство». Одеса : ОНУ, 2026. 19 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Вітчизняне та англомовне літературне країнознавство».
3. Войтенко Л. І. Новітня література англомовних країн : навч.-метод. посіб. Одеса, 2020. 88 с.
4. Списки художніх текстів для спеціальності «Філологія» (англійська, німецька, іспанська, французька філологія та відділення перекладу) : для здобувачів першого та другого освітнього рівня факультету РГФ: очна та заочна форми навчання / уклад.: Л. І. Войтенко, Н. В. Абабіна, О. А. Бежан [та ін.] ; наук. ред. Л. І. Войтенко. 3-тє вид., перероб. та доп. Одеса : Астропринт, 2025. 60 с.
5. Плани семінарських занять для спеціальності «Філологія» (англійська, німецька, іспанська, французька, українська філологія, переклад) : для здобувачів першого та другого освітнього рівня факультету РГФ та філологічного факультету: денна та заочна форма навчання / уклад.: Л. І. Войтенко, Н. В. Абабіна, О. А. Бежан [та ін.] ; наук. ред. Л. І. Войтенко. 3-тє вид., перероб. та доп. Одеса : Астропринт, 2024. 320 с.

URL: https://dspace.onu.edu.ua/items/c85e17a8-3e48-48a1-b996-187ef2c571fb

6. Мультимедійні презентації до лекцій.
7. Навчально-методичні матеріали для поточного, періодичного та підсумкового контролю (завдання для практичних занять, комплексне контрольне завдання, екзаменаційні білети).

14. Рекомендована література

Основна

1. Історія зарубіжної літератури кінця XX – початку XXI століття : навч. посіб. / уклад.: О. М. Бандровська, Т. С. Пирожков. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 248 с.
2. Сучасна англомовна проза: тенденції, поетика, інтертекстуальність : навч.-метод. посіб. для студентів магістратури / уклад. Н. В. Тодорська. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2022. 132 с.
3. Американська література на межі століть: від модернізму до постпостмодернізму : курс лекцій / О. В. Чертенко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 196 с.
4. Сучасна іноземна література: напрями, течії, парадигми : підручник для студентів філологічних спеціальностей / за ред. Т. М. Михед. Київ : ВЦ «Академія», 2020. 320 с.
5. Англійська література на зламі XX–XXI століть : навч. посіб. / уклад. О. Б. Черній. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. 156 с.
6. Новітній літературний процес: Західна Європа та США : навч. посіб. / І. В. Козлик. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. 212 с.
7. Юрчук О. Література і міжкультурний дискурс. Літературний процес: методологія, імена, тенденції. 2015. № 6. С. 182–185. URL: https://litp.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/167
8. Postmodern Literature Guide: 10 Notable Postmodern Authors. MasterClass. URL: https://www.masterclass.com/articles/postmodern-literature-guide

Додаткова

9. Анненкова О. Образ людини катастрофи в романі Джуліана Барнса «Відчуття закінчення». URL: https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2023/1/4.pdf
10. Антиутопічний характер творів Маргарет Етвуд. URL: https://zarlit.com/info/history_novitna/31.html
11. Армстронг Дж. К. Чому «Розповідь служниці» не втрачає своєї актуальності. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/vert-cul-43992881
12. Бежан О. А. Проблема пам’яті в романі Дж. С. Фоера «Усе освітлено». URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/30953/16-Bezhan.pdf?sequence=1
13. Бондар Н. Художня своєрідність «дому-ковчегу» в англомовній літературі (реалізм та постмодернізм). Наукові записки ХНПУ імені Г. С. Сковороди. 2016. № 1. С. 12–22.

14. Горенко І. В. Пам’ять жанру і наративні функції оповідей рабів в афроамериканському художньому дискурсі другої половини XX століття : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.01.06. Київ, 2015. 21 с.
15. Довганич М. В. Образ втраченого дому у творчості Кадзуо Ішігуро. Питання літературознавства. 2019. № 100. С. 25–41. DOI: https://doi.org/10.31861/pytlit2019.100.025
16. Довганич М. Формування концепції мультикультуралізму у творчості Кадзуо Ішіґуро: особливості розвитку сучасного літературного процесу в умовах глобалізації. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Вип. 36, т. 1. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/36_2021/part_1/24.pdf
17. Калінчук Д. Проблематика роману Маргарет Етвуд «Оповідь служниці» : магістерська робота. URL: https://theses.oa.edu.ua/DATA/242/%D0%9C%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%94%D0%B0%D1%80'%D1%8F.pdf
18. Кінщак О., Жукович І. Гендерна інтерпретація чоловічих образів у романі «The Handmaid’s Tale» М. Етвуд. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/84348/1/Kinshchak_interpretatsiia.pdf
19. Костенко Г. Життя та пам’ять як моральні домінанти роману Дж. Барнса «Відчуття закінчення». URL: https://tdp-journal.com/index.php/journal/article/download/200/167/
20. Ланова В. В. Від японського до мультикультурного роману (творчість К. Ішігуро). URL: https://www.researchgate.net/publication/334902229
21. Лещук О. Рекламний гіперсимулякр як квазісакральний образ. European Philosophical and Historical Discourse. 2018. Vol. 4, Issue 3. С. 149–151.
22. Малімон Л. Біблійні алюзії в романі «Оповідь служниці» М. Етвуд. URL: https://www.apiph.vnu.edu.ua/index.php/apiph/article/view/211/204
23. Мелещенко В. О. Постколоніальний досвід роману Тоні Моррісон «Улюблена». Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2021. Вип. 51, т. 2. С. 53–56.
24. Одінцова О. О. Тематика і проблематика роману-антиутопії Маргарет Етвуд «Оповідь служниці». URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1986/1/%d1%82%d0%b5%d0%b7%d0%b8%20%d1%84%d1%96%d0%bb.%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%b8.pdf
25. Підскальна О. Мультикультуралізм як феномен постсучасного світу. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2016. Вип. 3–4. С. 108–120.
26. Подгурська І. Проблема автора та авторської модальності в романі М. Етвуд «Оповідь служниці». Актуальні питання гуманітарних наук. 2020. Вип. 28, т. 3. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/28_2020/part_3/7.pdf

27. Подкоритова О. П. Особливості міфологічного реалізму у творчості Тоні Моррісон. URL: https://studentam.net.ua/content/view/8655/97/
28. Романи-антиутопії Маргарет Етвуд. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38476/07-Ovcharenko.pdf?sequence=1
29. Романцова Б. Вибір Ганни: «Читець» Бернгарда Шлінка як некомфортний роман. URL: https://www.goethe.de/prj/lek/uk/chy/schlink.html
30. Свербілова Т. Фігура ненадійного (недостовірного) наратора – двійника літературного героя – в художній системі роману-гри Джуліана Барнса «Відчуття закінчення». Сучасні літературознавчі студії. 2017. № 14. С. 452–463.
31. Семків Р. А. Пам'ять і забуття у творчості К. Ішігуро. URL: https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/08896495-33a0-4e2f-a1c2-ae7d55d89dad/content
32. Соловей Ю. В. Відтворення ідіостилю Джуліана Барнса в україномовному перекладі роману «The Sense of an Ending». Мовні і концептуальні картини світу. 2015. № 2. С. 226–238.
33. Chatterjee S., Palit S. Psychodynamism of Private History: Reading Julian Barnes' «The Sense of an Ending». English Studies: New Perspectives. 2015. P. 327–333.
34. Dalrymple J. «The Sense of an Ending» by Julian Barnes: a «forensic memoir». URL: https://hal.science/hal-01885429/document
35. Guppy S. Julian Barnes, The Art of Fiction No. 165. The Paris Review. 2000. No. 157. URL: https://www.theparisreview.org/interviews/562/the-art-of-fiction-no-165-julian-barnes
36. Konstantakis L. Post-Postmodernism and the End of Irony in Contemporary Literature. Journal of Contemporary Thought. 2016. Vol. 42. P. 40–58.
37. Lawson M. The Shadow of the Wind and the remarkable success of Carlos Ruiz Zafón. The Guardian. 2020. 19 June. URL: https://www.theguardian.com/books/2020/jun/19/the-shadow-of-the-wind-success-carlos-ruiz-zafon
38. Maji P. Eros, Thanatos and Existential Progression in Julian Barnes' «The Sense of an Ending». The Criterion: An International Journal in English. 2018. № 9. P. 232–238.
39. Maji P. Existential Progression and the Myth of Sisyphus in Julian Barnes' «The Sense of an Ending». Epitome: International Journal of Multidisciplinary Research. 2018. № 6. P. 25–30.
40. Pradheep Singh X. The Interplay between Eros and Thanatos in Julian Barnes' «The Sense of an Ending». History Research Journal. 2019. № 5. P. 222–226.
41. Wenquan W. On the Motif of Death in Julian Barnes' «The Sense of an Ending». Canadian Social Science. 2015. № 3. P. 87–95.
42. Zhiwei Tao. Identities of Clones: Cosmopolitical Ethics in Kazuo Ishiguro's «Never Let Me Go». SHS Web of Conferences. 2023. URL:

https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2023/08/shsconf_iclcc2023_01021.pdf
43. Zinkel A. Jonathan Franzen and the Future of the Novel: Embracing Change to Hold Onto Tradition. URL: https://deepblue.lib.umich.edu/bitstream/handle/2027.42/96640/azinkel.pdf

Художні тексти

1. Андрухович Ю. Московіада.
2. Барнс Дж. Відчуття закінчення.
3. В’єт Тан Нгуен. Симпатик.
4. Ворожбит Н. Погані дороги.
5. Етвуд М. Оповідь служниці.
6. Жадан С. Інтернат.
7. Інг С. Повсюди жевріють пожежі.
8. Ішігуро К. Клара і Сонце.
9. Кур’ята Н. Дзвінка. Українка, народжена в СРСР.
10. Мак’юен І. Уроки.
11. Моррісон Т. Улюблениця.
12. Паланік Ч. Бійцівський клуб.
13. Сміт А. Осінь.
14. Тараторіна С. Дім солі.
15. Чапай А. Червона зона.
16. Щербак Ю. Час смертохристів. Міражі 2077 року.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL: https://lib.onu.edu.ua/
2. Репозитарій ОНУ імені І. І. Мечникова (elONUar). URL: https://dspace.onu.edu.ua/
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/
4. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. URL: http://aelib.org.ua/
5. The Booker Prizes : офіційний сайт. URL: https://thebookerprizes.com/
6. The Nobel Prize : офіційний сайт. URL: https://www.nobelprize.org/